

ЗАСНОВАНА 21 КВІТНЯ 1927 РОКУ

КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІК

ВИХОДИТЬ ЩОТИЖНЯ

ГАЗЕТА НАЦІОНАЛЬНОГО ТЕХНІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ УКРАЇНИ «КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ»

Безкоштовно

3 червня 2010 року

№20(2913)

“Прогресивна техніка і технологія-2010” на ММІ

В НТУУ “КПІ” 18-21 травня 2010 р. відбулася XI Міжнародна науково-технічна конференція “Прогресивна техніка і технологія-2010”, яка була присвячена 100-річчю від дня народження академіка НАН України Г.С.Писаренка. Її організаторами виступили: Міносвіти і науки України, Мінпромполітики України, Вроцлавський технологічний університет (Польща), Університет Отто-фон-Геріке, м. Магдебург (Німеччина), Технічний університет м. Габрово (Болгарія), НТУУ “КПІ” та ін.

Г.С.Писаренко – видатний учений в галузі коливальних та міцнісних в машинобудуванні, засновник всесвітньо відомої наукової школи з міцності матеріалів та елементів конструкцій в екстремальних умовах, а також з коливальних дисипативних систем. Г.С.Писаренко організував та понад 20 років очолював єдиний в колишньому СРСР спеціалізований Інститут проблем міцності (ІПМ) НАН України, який сьогодні носить його ім'я. З 1962 по 1988 рр. він був членом президії академії, головним ученим секретарем президії АН УРСР (1962-1966 рр.), віце-президентом АН УРСР (1970-1978 рр.). Г.С.Писаренку належить понад 775 наукових публікацій, у тому числі 50 монографій, підручників та довідників, деякі з них переведено англійською, французькою, японською, іспанською та іншими мовами. Велику увагу він приділяв вихованню та становленню молодих учених. Він дуже тепло й доброзичливо ставився до своїх учнів, всіляко допомагав їм, щедро ділився своїми ідеями. Під його керівництвом підготовлено 175 кандидатських та 36 докторських дисертацій.

У конференції взяли участь близько 200 провідних фахівців та вчених

з України, Німеччини, Росії, Білорусі, Сербії, Польщі, Болгарії, Румунії, Угорщини та Латвії. Науковці КПІ виступили з доповідями, які стосувалися актуальних проблем механіки твердого деформованого тіла, біомеханіки, прогресивної техніки і технології машинобудування, процесів та устаткування обробки матеріалів тиском і гідроаеромеханіки та механотроніки.

Вітальний лист від президента НАН України академіка Б.Є.Патона на адресу конференції зачитав директор Інституту гідромеханіки НАН України академік НАНУ В.Т.Грінченко.

У своєму вітальному слові ректор НТУУ “КПІ” академік НАН України М.З.Згуровський відзначив велику роль Київської школи механіки у становленні та розвитку НТУУ “КПІ”. Започаткування всесвітньовідомої київської наукової школи механіки, яка є системоутворюючою науковою ба-

зою для розвитку не тільки машинобудування, а й багатьох галузей науки і техніки, по праву належить видатним ученим-механікам: професорам В.Л.Кирпичову (першому ректорові КПІ), Є.О.Патону та С.П.Тимошенку. М.З.Згуровський зазначив, що Г.С.Писаренко одним із перших в Україні реалізував “фізтехівську” модель підготовки висококваліфікованих інженерних і наукових кадрів. У 1970 р. на кафедрі опору матеріалів КПІ було розпочато підготовку фахівців зі спеціальності “Динаміка та міцність машин” з кваліфікацією “Інженер-механік-дослідник”, в основу якої було покладено глибоку фізико-математичну підготовку на рівні механіко-математичних факультетів класичних університетів та спрямування її на розв'язування актуальних прикладних задач науки і техніки.

Зі спогадами про життєвий шлях, наукову та організаційну діяльність

Г.С.Писаренка виступив директор ІПМ ім. Г.С.Писаренка НАН України академік НАНУ В.Т.Трощенко. “Використання ідей наукової школи академіка Г.С.Писаренка в роботі Інституту надтвердих матеріалів ім. В.М.Бакуля НАН України” – такою була тема доповіді директора цього інституту академіка НАН України М.В.Новікова. Про актуальні проблеми сучасної гідромеханіки зробив свою пленарну доповідь директор Інституту гідромеханіки НАН України академік НАНУ В.Т.Грінченко.

Директор Українського НДІ авіаційних технологій Мінпромполітики України проф. Г.О.Кривов зробив змістовну доповідь про забезпечення ресурсу високотехнологічних елементів планера літака технологічними методами. Про гібридні лазерно-плазмові процеси зварювання та обробки матеріалів, інтегровані плазмотрони для їх реалізації розповів член-кор. НАН України, заступник директора ІЕЗ ім. Є.О.Патона НАНУ, зав. кафедри лазерної техніки і фізико-технічних технологій проф. І.В.Кривцун. Діяльність сучасних наукових шкіл ММІ висвітлив у своїй доповіді його директор проф. М.І.Бобир. З цікавою в науковому плані інформацією на пленарних засіданнях виступили завідувачі кафедр ММІ проф. В.Б.Струтинський і проф. В.А.Пасічник, а також проф. Ю.М.Кузнецов, проф. С.М.Шукаєв та ін.

Проведення конференції сприяло обміну інформацією та розширенню міжнародних наукових зв'язків між еченими-механіками України та європейських наукових центрів.

М.І.Бобир,
директор ММІ, проф.

Виступає академік В.Т.Трощенко

Конференція імені Михайла Кравчука

З 13 по 15 травня в нашому університеті проходила XIII Міжнародна наукова конференція ім. академіка М.П.Кравчука. Цього року взяли участь у ній побажали 1350 науковців із 21 країни світу і всіх областей України, які представили близько 1000 доповідей.

Михайло Пилипович Кравчук – найвідоміший український математик ХХ сторіччя, праці якого з вищої алгебри та математичного аналізу, теорії функцій дійсної та комплексної змінних, теорії диференціальних та інтегральних рівнянь, теорії імовірностей та математичної статистики увійшли до скарбниці світової науки. Він першим в Україні почав писати математичні праці рідною українською мовою і багато зробив для створення української математичної термінології і розвитку середньої та вищої математичної освіти в Україні. “Моя любов – Україна і математика” – таким був девіз Михайла Кравчука.

Урочисте відкриття конференції відбулося в залі засідань Вченої ради НТУУ “КПІ”. Від імені голови оргкомітету, ректора НТУУ “КПІ” академіка НАН України М.З.Згуровського успішної праці учасникам побажав проректор з наукової роботи КПІ член-кореспондент НАН України М.Ю.Льченко. Присутніх привітав заступник міністра освіти і науки України д.ф.-м.н. М.В.Стріха. Прозвучали також вітання конференції, які передали академіки НАН України В.Ф.Мачулін – голова ВАК України, А.М.Самойленко – директор Інституту математики НАН України, В.С.Королук – головний науковий співробітник Інституту математики НАН України, Я.С.Яцків – директор Головної астрономічної обсерваторії НАНУ, І.Р.Юхновський – директор Інституту національної пам’яті

яті. Вони не змогли прибути на відкриття конференції, оскільки брали участь у загальних зборах НАН України. Учасників вітали президент АН вищої школи України проф. М.І.Дробноход, проф. КНУ ім. Тараса Шевченка, д.ф.-м.н. І.О.Парасюк, директор Інституту літератури НАНУ і земляк М.Кравчука М.Г.Жулинський, директор Національного НДІ українознавства П.П.Кононенко, проф. В.Г.Шендеровський, голова Київської “Просвіти” і викладач ФМФ О.В.Пугач, студентка 4-го курсу ФМФ, стипендіатка стипендії ім. М.П.Кравчука Тетяна Заболотко, проф. І.Дімовський (Болгарія) і Март Ніклус (Естонія).

На урочистому відкритті виступали не тільки вчені, а й митці – лауреат Премії ім. В.Стуса, лауреат міжнародних конкурсів співак Кирило Булкін, хор “Аскольд”, лауреат Всеукраїнських конкурсів читців Тетяна Димань. Учасників конференції вітали представники Волині – рідного краю Михайла Кравчука – вчителька з Луцька В.В.Кошманюк, директор музею М.П.Кравчука у с. Човниці Є.С.Лукашук і Л.С.Лукашук-Свинової, які подарували вишиті портрети Михайла Кравчука. До речі, музей нещодавно посів друге місце у Всеукраїнському конкурсі музеїв у номінації “Видатні земляки”. Були на відкритті конференції і нащадки Кравчука, і представники київської гімназії, що розташована на вулиці, яку недавно назвали іменем Михайла Кравчука, і які теж бажали долучитися до шанування його пам’яті.

Пленарним засіданням керувала д.ф.-м.н., проф. Н.О.Вірченко, яку називають духовною дочкою Михайла Кравчука. Більше чотирьох десяти-

літь тому, працюючи в Київському університеті в галузі математичної фізики, Ніна Опанасівна час від часу натрапляла в науковій літературі на згадки про М.П.Кравчука. Стала розшукувати і вивчати його праці, і скоро зрозуміла, що академік Кравчук – непересічний, великий математик, який був незаконно репресований і незаслужено забутий. Ніна Опанасівна доклала дуже багато зусиль для того, щоб повернути із забуття ім'я і праці великого математика і патріота України. “Мій громадський та науковий обов'язок, – говорить Ніна Опанасівна, – досліджувати, вивчати, пропагувати наукові ідеї вченого, продовжувати та розвивати всі напрями його наукової, громадської діяльності, скрізь і завжди бути гідною його імені!” З ініціативи Н.О.Вірченко у 1992 році відбулася перша математична конференція імені Михайла Кравчука, завдяки її подвижницькій діяльності ці конференції стали найбільш масштабними в нашому університеті. З

Виступає Н.О.Вірченко

СЬОГОДНІ В НОМЕРІ:

1 Міжнародні конференції

2 Успіхи студентів ІЕЕ, ФЕА, ФЕЛ

Про патентну політику ВНЗ

3 Династія хіміків

Академік В.М.Локтєв радить

4 Віденський бал у КПІ

Майстри книги

Весняний крос

Оголошення

Потрібна допомога!

Від імені колективу ММІФ декан факультету проф. В.Б.Максименко і завідувач кафедри медичної кібернети та телемедицини проф. В.П.Яценко звертаються з проханням надати фінансову підтримку для лікування сина доцента ММІФ В.І.Мироненка – Сергія Валентиновича.

Йому 33 роки, молода сім'я чекає на дитину, але підступна хвороба не відпускає зі своїх лабет молодого лікаря-уролога, який допоміг багатьом хворим, працюючи в Київській обласній лікарні. С.В.Мироненку потрібна термінова операція з пересадки кісткового мозку, яку беруться зробити в Італії. Частину коштів уже зібрано, але їх недостатньо.

Реквізити для поповнення картки готівковими чи безготівковими коштами: АБ “Діамантбанк”, МФО банку 320854, код ОКПО 23362711, рахунок отримувача 26208523784, одержувач Мироненко Сергій Валентинович.

Наша Іринка

В Інституті енергозбереження та енергоменеджменту НТУУ "КПІ" в групі ОН-41 навчається симпатична і мила студентка Ірина Крот. Подивившись на неї і навіть не подумавши, що вона відмінниця і отримує стипендію Верховної Ради України, яка надається за неабиякі наукові досягнення. Ця тенденція і скромна дівчина має чимало наукових та дослідницьких здобутків: диплом I ступеня на Всеукраїнській олімпіаді з енергетичного менеджменту в 2008 р., диплом II ступеня на олімпіаді з теоретичних основ електротехніки по НТУУ "КПІ", два дипломи III ступеня на Всеукраїнському конкурсі "Молодь – енергетиці України" в 2008 та 2009 рр., участь у науково-практичних конференціях по енергозбереженню та економіці. Дослідження в рамках магістерської роботи Ірина проводить на сучасній при-

Ірина Крот

пливно-витаєжній установці з утилізацією теплоти, результати дослідження опубліковані в журналі "Нова тема". Бере активну участь у житті інституту, входить до складу вченої ради ІЕЕ. Прекрасно володіє різноманітними комп'ютерними програмами та англійською мовою. І все у неї виходить дуже легко, наче граючись.

У чому ж секрет таких досягнень? У наполегливості, вмінні сконцентруватися на головному, високій працездатності, хорошій фундаментальній підготовці, і, особливо, в бажанні зробити позитивний внесок у розвиток суспільства, на користь людей. Бажаємо тобі щастя, Ірино!

Т.О.Ринкова,
доцент кафедри теплотехніки та енергозбереження, к.т.н.

Міжнародні успіхи науковців

12-16 травня 2010 року на базі Технічного університету м. Варшави – партнера НТУУ "КПІ" відбулася 33-тя Міжнародна конференція з електронних технологій (проводиться щорічно). Очолює міжнародний програмний комітет професор К.Ю.Вольтер (ТУ м.Дрезден – партнер НТУУ "КПІ" в реалізації програми "подвійний диплом" з електроніки та телекомунікаційних систем).

Конференція зорієнтована на участь перш за все молодих учених – магістрантів, аспірантів, молодих науковців, хоча у програмному комітеті представлені поважні професори з технічних уні-

а також студентів НТУУ "КПІ", які навчаються в ТУ Дрезден за програмою "подвійний диплом".

Серед молодих науковців, матеріали яких представлені на конференції ISSE-2010, – Артем Федаї, аспірант кафедри фізичної та біомедичної електроніки, Юлія Яновська – молодший науковий співробітник Інституту прикладної електроніки, Оксана Теличкіна – аспірантка, Остап Олійник – аспірант кафедри електронних приладів та пристроїв. Дрезденські "КПІшники" прекрасно представили результати своїх досліджень, зокрема аспірантка 1-го року, яка працює під опікою проф. К.Ю.Вольтера, Юлія Панченко (випускниця кафедри мікроелектроніки) отримала одне з двох перших місць за оцінкою програмного комітету, а магістрант Антон Ткаченко, що виконує магістерську роботу з вересня минулого року в ТУ Дрезден, отримав оцінку "excellent". Варто привітати наших посланців в ТУ Дрезден з прекрасними результатами!

Для нинішніх студентів університету – це прекрасні приклади того, як завдяки наполегливій праці (вивченню англійської, німецької мов, гарній фаховій підготовці) відкривається шлях до визначення наукової роботи вже в студентські, аспірантські роки, а в майбутньому – шлях до успіху на висококонкурентному ринку праці.

Принагідно привітаємо і випускницю факультету електроніки Наталію Бещасну, яка свого часу пройшла подібний шлях – участь у конференціях ISSE, виконання магістерської роботи за програмою "подвійний диплом" в ТУ Дрезден, а нині – виконала і успішно захистила дисертаційну роботу, отримавши в ТУ Дрезден ступінь PhD (кандидат наук).

Б.А.Циганок, член міжнародного програмного комітету ISSE-2010, проф.

Виступає аспірантка, випускниця КПІ та ТУ Дрезден Юлія Панченко

верситетів Центральної Європи, Великої Британії, США, України. Ключова тема нинішньої конференції – "Полімерна електроніка та нанотехнології: до інтеграції систем". Кожного року конференція проходить в тій країні, яку визначає програмний комітет. Конференція ISSE-2011 відбудеться на базі Технічного університету м. Кошице, Словаччина.

Для факультету електроніки нашого університету ця конференція цікава тим, що в ній з року в рік беруть участь все більше молодих доповідачів факультету,

Уже стало доброю традицією вшановувати студентів, для яких навчання є не просто процесом здобуття спеціальності, а творчим натхненням, глибоким розумінням своєї справи, яке супроводжується постійним пошуком креативних ідей і їх втіленням у життя.

Своїм неординарним мисленням, гучним розумом, наполегливістю і працелюбністю відзначили студенти факультету електроенергетичної та автоматичної НТУУ "КПІ" кафедри електромеханіки: Данило Трінчук, Юрій Лисак, Михайло Куценко, Оксана Мірошник і Марія Вахновецька, які стали зірками першої величини, здобувши ряд призових місць у різноманітних олімпіадах і конкурсах Всеукраїнського масштабу.

Перше місце у I етапі Всеукраїнської студентської олімпіади з фізики зайняв Данило Трінчук (гр. EM-91), якому вдалось у II етапі посісти II місце. До числа перемог, одержаних цим студентом, слід також віднести II місце серед студентів технічних факультетів та III місце серед студентів першого курсу в I турі Всеукраїнської студентської олімпіади з математики (НТУУ "КПІ", 2010 р.).

Переможцем у II турі Всеукраїнської олімпіади за на-

прямом "Електромеханіка", спеціальність "Електричні машини та апарати" став Юрій Лисак (гр. EM-61), окрім цього, він разом із Михайлом Куценком (гр. EM-62) виборов II місце в командному залуку.

На небосхилі II етапу Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт 2009/2010 н. р. зі спеціальності "Електричні машини та апарати", який відбувся в Кре-

Аспіранти оволодівають педагогікою

Завершився черговий цикл підготовки аспірантів НТУУ "КПІ" з "Основ психології і педагогіки вищої освіти". Метою підготовки є вивчення теоретичних основ професійно-педагогічної діяльності у вищій школі, набуття практичних навичок, необхідних для викладача, а також формування в аспірантів системи мотивів, адекватних цілям і завданням педагогічної роботи.

Викладач дисципліни, Олена Василівна Винославська, фундатор кафедри психології і педагогіки, кандидат психологічних наук, доцент, застосовує і поєднує різноманітні форми та види навчання: лекції, роботу в малих групах, ділові ігри, презентації, перегляд відеоматеріалів, аналіз та розв'язання конфліктних ситуацій, самостійну роботу тощо. Особливе захоплення аспірантів викликав фільм про методи роботи видатного радянського педагога-новатора Віктора Федоровича Шаталова, відомого своїми ідеями опорних концептів, педагогіки співробітництва.

Весняний зорепад ФЕА

менчуцькому державному політехнічному університету ім. Михайла Остроградського, знову засяяли успіхи студентів під керівництвом д.т.н., професора В.Ф.Шинкаренка.

Оксана Мірошник і Марія Вахновецька

Інноваційні наукові роботи в напрямку структурно-системних досліджень студенток Оксани Мірошник (гр. EM-51) і Марії Вахновецької (гр. EM-41) не залишили байдужою галузеву комісію, в результаті чого робота Марії "Спрямований синтез нових різновидів електромеханічних дезінтеграторів багатофакторної дії з використанням технології структурного передбачення" здобула почесне I місце, а робота Оксани "Моделі і методи генетичного синтезу гібридних електромеханічних структур" – II.

Щиро вітаємо переможців з такими високими досягненнями, бажаємо їм подальших звершень на науковій ниві!

Викладачі і студенти пишаються підготовкою майбутніх фахівців нового покоління, які досягли таких висот!

Нехай їх успіхи будуть стимулом для інших студентів, потенціал яких є досить значним на ФЕА, оволодівати системними знаннями, новітніми методами наукових досліджень і здатністю генерувати власні ідеї й проекти!

Вікторія Лисак, аспірантка кафедри електромеханіки ФЕА

Аспіранти оволодівають педагогікою

Дуже цікавим для аспірантів як майбутніх викладачів була участь у відеотренінгу, на якому кожен аспірант мав продемонструвати фрагмент своєї лекції (практичного заняття) з фахової дисципліни або стисло презентувати напрямки свого дисертаційного дослідження. Можливість побачити свій виступ та оцінити його, як кажуть, "зі сторони" допомогла багатьом аспірантам визначити шляхи вдосконалення своєї педагогічної майстерності. Всі учасники відеотренінгу дякують за допомогу в його проведенні працівникам відділу технічного забезпечення навчального процесу НТУУ "КПІ" Ю.А.Талалаю та Ю.А.Федорченку.

Після закінчення навчання всі аспіранти заповнювали комплекс діагностичних методик, призначений для визначення рівня розвитку психологічної готовності до професійно-педагогічної діяльності, а також демонстрації її позитивної динаміки у процесі навчання. В цілому курс дуже сподобався аспірантам, багато хто зазначав, що після нього підвищилася мотивація

до педагогічної діяльності, виникло бажання передавати свої знання студентам. Ось що писали аспіранти про свої враження: "стало цікаво випробувати себе в якості викладача", "значно зріс рівень психологічної готовності до педагогічної діяльності", "став поєднувати доброзичливість з вимогливістю, більш толерантно ставитися до студентів".

Серед побажань аспірантів часто зустрічалося прохання щодо кращого забезпечення навчального курсу відповідним технічним обладнанням, зокрема, облаштування спеціальної навчальної аудиторії з мультимедійними засобами навчання. Аспіранти сподіваються, що врахування цього побажання сприятиме подальшому підвищенню рівня психологічної готовності молодих викладачів до професійно-педагогічної діяльності та зміцненню слави нашого університету як одного з провідних вищих навчальних закладів Європи.

Сергій Ставоряні, аспірант ФСП

Як удосконалити патентну політику ВНЗ України

Провідні технічні ВНЗ України, до яких належить і НТУУ "КПІ", мають багаторічні традиції підготовки інженерних кадрів, у них склалися відомі наукові школи, які у змозі вирішувати найскладніші проблеми зі створення сучасної техніки і технологій, що є ключовим в інноваційному розвитку економіки України. Але потенціал ВНЗ економікою України використовується дуже мало.

Сьогодні українські ВНЗ як неприбуткові організації не можуть продавати результати своїх розробок у вигляді ліцензій за договірною ціною, а тільки за собівартістю. Причиною є неузгодженість податкового законодавства та форм бухгалтерського обліку, бо при постановці на облік об'єктів, на які отримані патенти, виникає дуже багато питань у відповідних контролюючих органах, починаючи від податкової інспекції і закінчуючи КРУ.

Різкий спад промислового виробництва України в останні роки обмежив можливості вчених і винахідників укладати, як це було раніше, господарчі договори з підприємствами для розв'язання вузьких місць згідно з тактичними і стратегічними

перспективними планами розвитку підприємства.

На парламентських слуханнях «Стратегія інноваційного розвитку України на 2010-2020 роки в умовах глобалізаційних викликів» (17 червня 2009 р.) наголошувалося: «Україна мала, має і буде мати активних новаторів: учених, інженерів, освітян, підприємців. І потрібно все зробити, щоб вони мали можливість ефективно творити на благо Вітчизни». Там же говорилось про серйозну проблему: «...неузгодженість законодавства в інноваційній сфері, насамперед з корпоративним, інвестиційним, податковим, соціальним законодавством, відсутність супроводження прогресивних норм законів відповідними актами, які б забезпечили їх практичне введення в дію».

20-22 квітня 2010 р. у Києві відбулася X Всеукраїнська науково-практична конференція «Проблеми підготовки фахівців з питань інтелектуальної власності, інформаційно-аналітичної та інноваційної діяльності в Україні». На ній багато доповідей було присвячено питанням ефективного використання інтелектуального по-

тенціалу ВНЗ України з урахуванням досвіду найбільш розвинутих країн світу – США, Німеччини, Японії. Про необхідність використання досвіду університетів США наголошував у своїй доповіді на парламентських слуханнях головний консультант Комітету Верховної Ради України з питань науки і освіти проф. Г.О.Андрощук.

Основна мета патентної політики університетів США – сформувати стратегічні цілі університету в галузі інтелектуальної власності, а також права і обов'язки у сфері патентно-ліцензійної діяльності як університету, так і його співробітників, забезпечивши баланс їх інтересів.

Раніше класичний американський університет виконував функцію творця і накопичувача нових знань, а їх передача суспільству здійснювалась у формі навчання студентів, публікації статей і монографій, участі в наукових дискусіях на конференціях і семінарах. Лише незначна частина результатів наукових досліджень і розробок університету потрапляла в промисловість. Дослідження і контакти вчених носили замкнений характер, перетворюючи науку в «чисту науку», а розвинені зв'язки з промисловістю

практично були відсутні або мали випадковий характер.

Після прийняття в США закону Бая-Доула вже до кінця 1980 р. ситуація змінилася, університети прийняли спеціальні документи про патентну політику (Patent Policy), сутність якої виражає норма «право власності має контакт» (title in contactor).

Типова державна патентна політика (а uniform federal patent policy) однозначно встановила, що університети мають право на винаходи, які створені при використанні державного фінансування.

Університети США стали одним з основних джерел нових технологій і досить значними ліцензіарами, що спричинило інтенсивний розвиток ліцензійної торгівлі університетів і збільшення їх доходів. У результаті три американських ВНЗ (Каліфорнійський університет, Массачусетський технологічний інститут і Стенфордський університет) мали до 1/3 всіх ліцензій і доходів від них, які за 15 років зросли на два порядки (тільки в Каліфорнійському університеті вони зросли від 0,6 млн дол. до 44,6 млн дол.).

На відміну від України, де ВНЗ продають розроблені технології через

господарчі договори або ліцензії, університети США, як правило, не продають розроблені технології, а передають права на їх використання на основі патентних ліцензійних угод.

Вищим навчальним закладам України необхідно підтримувати одержані патенти на винаходи і корисні моделі не менше ніж 5 років і використовувати цей час на пошук потенційних ліцензіатів і інвесторів, розробку, виготовлення і випробовування дослідних зразків найбільш перспективних об'єктів інтелектуальної власності. Непідтримані патенти позбавляють ВНЗ – заявника – можливості отримати прибутки, а винахідника – матеріального стимулювання результату його творчої діяльності.

Вважаю, що наш університет як провідний технічний університет України має виступити ініціатором змін до законодавства, що регулює нормативно-правову базу ВНЗ у патентно-ліцензійній діяльності.

Ю.М.Кузнецов, голова експертно-консультативної комісії з інтелектуальної власності при департаменті науки і інноватики, засл. винахідник УРСР, д.т.н., проф.

Династія хіміків

За більш ніж 110-річну історію в НТУУ "КПІ" працювало багато науковців, нащадки яких продовжили шлях батьків, започатковуючи династію науково-технічної інтелігенції України та нашого університету зокрема.

Одним із таких науковців, який уже в четвертому поколінні підтримує династію політехнічних науковців-хіміків, є професор, доктор хімічних наук Андрій Артурович Фокін – завідувач кафедри органічної хімії та технології органічних речовин (ОХ та ТОР) ХТФ.

Його прадід, професор Сергій Олександрович Фокін (1865–1917 рр.), завідував у 1913–1917 рр. кафедрою технології органічних речовин хімічного відділення КПІ. Він закінчив Харківський технологічний інститут, поглиблював освіту в Німеччині. Займався питаннями каталітичного гідрювання ненасичених сполук. Керував спорудженням та пуском першого в Російській імперії заводу з гідрогенізації рослинних жирів.

Син С.О.Фокіна, доцент, к.х.н. Артемій Сергійович Фокін (1907–1966 рр.), закінчив ХТФ КПІ, працював у хімічних інститутах Ака-

С.О.Фокін

демії наук УРСР, а потім завідував кафедрою в Київському інституті легкої промисловості. Дружина А.С.Фокіна – с.н.с., к.х.н. Н.В.Голуб, також випускниця ХТФ – працювала на кафедрі технології паперового виробництва ХТФ КПІ, а потім очолювала наукову лабораторію Київського науково-дослідного інституту паперу.

Їх дочка (мати Андрія Артуровича) – д.х.н. Зоя Артемівна Фокіна, зав. відділу академічного інституту – була членом вченої ради ХТФ НТУУ "КПІ" з присудження вчених ступенів.

Перебуваючи в такому "хімічному оточенні", А.А.Фокін уже в шкільні роки захоплювався хімією. У квартирі, на підвіконні, він розміщував суміші в склянках, використовував прилади і проводив свої перші хімічні дослідження. Коли при цьому з'являвся непримний запах, то вся ця "хімія" відразу виставлялася за вікно. Він брав участь у шкільних олімпіадах з хімії.

Не дивно, що після закінчення школи в 1977 році він вступив до ХТФ КПІ. Будучи студентом, займався науковою роботою, брав участь у міських та республіканських олімпіадах з хімії, де займав призові місця. Після закінчення навчання його залишають в аспірантурі при кафедрі ОХ та ТОР, де він успішно захищає кандидатську, а в 1994 році – докторську дисертацію, поступово обіймаючи посади асистента, доцента, професора, а з лютого 2009 року –

А.А.Фокін

завідувача кафедри. Сфери його наукової діяльності: органічний синтез, синтез лікарських препаратів, комп'ютерна хімія, синтез матеріалів для використання їх в наноелектроніці. Він працював в університетах США, нині співпрацює з науковими закладами Німеччини.

Професор А.А.Фокін завзятий мандрівник: в туристичних

А.А.Фокін

походах він побував на Кавказі, Саянах, сплавився на байдарці в Карелії, спускався на катамарані річками Алтаю та інше.

У червні 2010 року А.А.Фокіну виповнюється 50 років, а у вересні керований ним кафедрі – 110 років. Побажемо наснаги і творчих успіхів керівнику і колективу.

О.Й.Хоцянівський,
доц. ХТФ

З.А.Фокіна

ПОРАДИ СТАРОГО ВИКЛАДАЧА

Другий семестр перетнув свій екватор, і скоро студенти нашого та інших факультетів та інститутів закінчуватимуть черговий навчальний рік. Серед них є такі, хто незалежно від спеціальності відповідають одній спільній характеристиці, яка їх об'єднує, – вони випускники. В першу чергу перед ними виникає питання вибору чи то майбутнього напрямку роботи, яким би хотілося б і варто було б займатися все життя, чи її профілю у вже раніше – наприклад, перед вступом до вищого навчального закладу – обраною фаху, щоб він також залишався цікавим і актуальним на багато років. Мої сьогоднішні думки, які я виношу на суд молодого читача, мабуть, більше стосуються саме студентів-випускників, які в принципі вже знають, якою професією будуть займатися у подальшому житті, але ще не дуже уявляють собі, на чому в ній зупинитися, або, краще сказати, яким конкретно її напрямком зайнятися. Якщо ж бути більш точним і пунктуальним, то особисто мені легше спілкуватися з тими, хто обрав для себе шлях наукової діяльності, в якій неможливо вже щось вивчивши, успішно працювати довгі роки, а треба весь час доводитися або навіть перервуватися, щоб залишатися не тільки на рівні своїх колег, а й на рівні переднього краю науки, який, як доводить досвід, невпинно просувається вперед.

Мушу зізнатися, що ще одна обставина спонукає мене звернутися з короткими замітками до студентів-фізиків, хіміків, біологів, кібернетиків, математиків, що розпочинають свій – фактично самостійний – творчий шлях у тій чи іншій когнітивній науці, насамперед, природничого спрямування. Справа в тому, що впродовж уже майже тридцяти років, читаючи лекції з різних розділів фізики студентам Національного університету імені Тараса Шевченка, а також Національного технічного університету України "КПІ", я вже звик чути від тих випускників, хто ще перед завершенням навчання дбає про свою успішну кар'єру, питання типу: поради, будь ласка, чим конкретно краще зайнятися, або яка галузь фізики – а інколи й науки взагалі – обіцяє найбільш несподівані, цікаві й важливі для суспільства результати.

Треба чітко усвідомити, що на подібні питання однозначну відповідь дати практично неможливо – багато залежить від різноманітних чинників. Насамперед маю на увазі експериментальні дослідження, які визначають, скажімо так, недоліки існуючих теорій або прогалини в наших знаннях про навколишній живий і неживий світ, включаючи Всесвіт. Можуть відігравати роль і випадкові фактори розвитку того чи іншого напрямку, врешті-решт фінансові можливості, а вони нерівномірні по різних науках і напрямках в них. Крім того, будь-хто, навіть геніальна особистість, має свої погляди, уподобання, досвід і інтуїцію, а остання, як відомо, час від часу підводить, якщо мати на увазі прогнози. Тому простіше спиратися на власне життя і бачення проблеми, але лише як на один з прикладів можливих ситуацій і пов'язаних з ними міркувань, не більше.

Коли я, будучи студентом-фізиком, завершував свою курсову ро-

боту, а це було – страшно уявити – вже майже 40 років тому, фізика (поза навчанням) для мене зводилась до вельми обмеженого кола питань, які мені формували мій науковий керівник. Але в ті далекі часи було досить багато науково-популярних часописів, які, безумовно, відігравали свою роль у формуванні світогляду молоді та підвищували її загальну обізнаність, яскраво демонструючи їй неосаяність науки взагалі і фізики, хімії, біології, математики зокрема (кібернетика і генетика тоді з відомих причин не заохочувалися). У них (часописах) висвітлювалось багато заманливих для вивчення проблем, але, думав я, як можна ними займатися, не знаючи всього того, що було зроблено раніше попередніми поколіннями вчених.

На щастя, для виконання дипломного проекту я потрапив до видатного радянського фізика Олександра Сергійовича Давидова, який дізнавшись, що я відвідаю всі семінари, що тоді проходили в Інституті теоретичної фізики АН УРСР, де, власне, я і був дипломником, порадив мені негайно припинити це робити, а більше зосередитися і присвятити час власним конкретним розрахункам. Незважаючи на мої побоювання, що я ще нічого або дуже мало знаю, він висловив думку, що треба якомога швидше розв'язувати "свою" задачу, а необхідні для цього знання підхоплювати на ходу. На мій великий подив, досить скоро я впевнився, що такий підхід насправді працює. Мені дійсно без великих зусиль вдалося просунути у поставленій переді мною дипломній проблемі, хоча, треба відверто визнати (а тепер я це розумію особливо добре), і після успішного захисту дипломної роботи я мало що знав про справжню фізику по суті. Але, тим не менш, я засвоїв одну надзвичайно важливу для майбутньої самостійної роботи річ: *ніхто не знає всього і не повинен до цього прагнути*.

Сформулювавши цей тезис, я менш за все прагну, щоб мене зрозуміли, начебто ратуючи за вузьку спеціалізацію. Ні, і ще раз ні. І дійсно, чим більше ви знаєте або вмієте, тим, як правило, легше увійти в невідому вам задачу чи проблему, знайти та вивчити адекватні методи її вирішення і добитися успіху. Виділивши вище словами мені хотілося лише закликати вас не боятися жодної проблеми, пробувати їх, як кажуть, "на зуб", отримуючи нові, необхідні для вас знання, по мірі розуміння того, в чому ваша власна освіта неповна або недостатня. Тоді – а я особисто в цьому впевнювався не один раз – "лікнеп" відбувається набагато ефективніше і йде швидше, а ваш науковий кругозір необхідним чином розширюється.

Ще одне правило, яке треба, як на мене, засвоїти всім, хто починає свою власну творчу кар'єру, я б сформулював так: *якщо беретеся за яку-небудь з можливих проблем, спробуйте вибрати найскладнішу з них*. Що мається на увазі, поясню також на власному прикладі.

Після захисту диплома в червні, я отримав 2-3 місяці на підготовку до вступних жовтневих іспитів до аспірантури, де моїм керівником мав

бути О.С.Давидов. Здавалося б, і він, як виявилось пізніше, думав саме так, я мав би продовжувати тематику дипломної задачі, в якій була знайдена відповідь на деякі на той час актуальні питання щодо поглинання світла молекулярними кристалами в умовах сильної взаємодії електронних елементарних збуджень з коливаннями кристалічної ґратки. Тут, як зазвичай, залишалася ще низка питань, але було абсолютно зрозуміло, за якими напрямками має йти майбутня робота, щоб найшвидше досягти бажаної мети будь-якої аспірантури – підготовки кандидатської дисертації.

Скоріше за все, так би відбувалися мої аспірантські пошуки, якби не сталося таке, що я випадково ознайомився з річним звітом АН УРСР, де в розділі про досягнення фізиків прочитав, що в київському Інституті фізики спостережено поглинання світла у кристалічному кисні, яке за своєю природою залишається загадкою. Мене це зацікавило і вже скоро я познайомився з експериментальними даними, яким належали відповідні вимірювання, вивчив усю (правда, на той час нечисленну) літературу з цього питання і, на відміну від інших абітурієнтів, які для аспірантських іспитів готували реферат за своїми дипломними роботами, подав реферат з нерозгаданого поглинання. Більше того, будучи зарахованим до аспірантури, я попросив мого керівника дозволити мені займатися саме кисневою проблемою (вона, між іншим, виявилася О.С.Давидову добре знайомою), а не продовжувати дипломну. Остання йому здавалася абсолютною прозорою, тоді як киснева – плутаниною, і він не погодився змінювати об'єкт дослідження, стверджуючи, що це не задача для кандидатської роботи, на яку виділяється обмежений і фіксований час.

Не знаю чому, але тепер не погодився я. Мені здавалося (точніше – так і було), що в обох випадках мова йде про поглинання світла молекулярними системами і що коли принципи, за якими воно має відбуватися в одній з них, більш-менш зрозумілі, то чому б, знаючи їх, не розібратися у другій. Врешті-решт, фізика двох близьких за своїм змістом задач не може бути принципово різною і необхідно лише розібратися, що їх різнить. Я багато обговорював ці питання з іншими аспірантами О.С.Давидова, і після десь півтора року інтенсивних зусиль зумів знайти деякі причини відмінностей поглинання в кисні від решти молекулярних кристалів. Не можу не підкреслити, що О.С.Давидов, узявши до уваги мою упертість і серйозне ставлення до роботи, а також, напевно, зрозуміле бажання вибрати щось своє, виявив риси справжнього Учителя і не тільки не гальмував ці дослідження, а й почав їх підтримувати. Підсумовуючи, значу, що наприкінці 60-х – початку 70-х років минулого століття поглинання світла в кисні дійсно виглядало як плутанина, але з тих пір роботи експериментаторів і теоретиків змогли розплутати її і з'єднати всі (ну, майже всі) незрозумілі факти в єдину картину. Без удаваної скромності, можу стверджувати, що в цьому є і мій певний внесок, а в 1977 р. я став наймолодшим лауреатом Державної

премії України в галузі науки і техніки. Отже, ще одна порада: *займайтеся тим, у чому є плутанина, – саме там мають відбуватися події*.

Наступну пораду, боюсь, сприйняти найскладніше. Вона висловлена не мною, а Нобелівським лауреатом (1979 р.) у фізиці елементарних частинок американським теоретиком Стивеном Вайнбергом, однак я її цілком поділяю і вважаю слушною. Вона полягає в наступному твердженні: *дозвольте собі витратити час даремно*.

Постає питання: чому? Спробую пояснити.

Як правило, викладачі просять студентів розв'язувати лише ті задачі, про які самі викладачі знають, що це обов'язково треба зробити, щоб пройти і засвоїти курс. При цьому не є важливим – і про це ніхто (за винятком окремих професорів) не думає, чи мають ці задачі наукове або прикладне значення. Будь-хто, хто був або є студентом, з таким станом речей вимушений погоджуватися, оскільки мова йде лише про навчання. Проте в реальному житті ніхто наперед не знає, які задачі важливі. Більше того, іноді взагалі важко стверджувати, чи є задача такою, що має розв'язок у даний момент. Нагадаю як приклад, що 100 років тому, на початку XX століття, деякі відомі фізики (серед них був, наприклад, голландець Хендрік Лоренц) робили спроби побудувати теорію електрона, що було викликано бажанням зрозуміти, чому всі зусилля засікти рух Землі крізь ефір виявились марними. Тепер ми знаємо, що використовуючи уявлення класичної фізики, дослідники розв'язували неправильну задачу, оскільки квантова механіка ще не була розроблена. Тільки Альберт Ейнштейн зрозумів, що в межах класичного підходу правильною є інша задача – про вплив руху на простір і час. Це призвело до відкриття спеціальної теорії відносності. І з огляду на те, що завчасно ви ніколи не можете бути впевненими, яка задача є правильною, а яка ні, переважна більшість часу в лабораторії, якщо ви експериментатор, або за столом, якщо ви теоретик, буде фактично витрачено марно. З цим треба змиритися і, як стверджує той же професор С.Вайнберг, якщо ви хочете бути творчим, ви маєте дозволити собі більшу частину вашого робочого часу проводити *нетворчо*, знаходячись у штилі океану наукових знань.

Нарешті, ще одне: *обов'язково вичайте що-небудь з історії науки*, насамперед, з історії вашої власної галузі науки. Найменш важлива причина для цього – те, що історія може вас дійсно чогось навчити або бути корисною у вашій особистій роботі. По-перше, знання історичних наукових фактів є кращою протидією проти філософії, яка, як свідчить та ж історія науки, формулюючи деякі так звані загальні принципи, інколи заважає вченим поглиблювати свої уявлення про той чи інший конкретний предмет, коли для цього треба запропонувати щось дійсно нетривіальне.

По-друге, і що більш важливо, історія науки може вас самого примусити уважати вашу роботу такою, що заслуговує на увагу і повагу. Збира-

ючись бути науковим працівником, ви, мабуть, не мрієте про велике багатство, а ваші близькі родичі та друзі не розуміють не тільки цього, а й того, чим і заради чого ви конкретно хочете займатися, на що витрачатимете ваші роки, життя і сили. А якщо ж ви працюватимете в таких ділянках науки, як абстрактні питання математичної або теоретичної фізики, як то: теорія симетрії, квантова теорія поля, фізика високих енергій, структура Всесвіту тощо, ви навіть не будете мати змоги отримати задоволення хоча б від роблення чогось безпосередньо корисного для пересічного громадянина. Проте ви можете бути надзвичайно щасливі, глибоко усвідомивши, що ваша майбутня діяльність у науці стане частиною *історії людства*.

Пропоную ще раз поглянути назад на ті ж 100 років. Згадайте і назвіть, хто були міністрами в уряді Російської імперії, президентом США або канцлером Німеччини у 1910 р., і чи виявилось що-небудь з того, чим займалися ці, здавалося б, величезні історичні постаті, ключовим фактором для життя і подальшої цивілізації. А от те, що Ернест Резерфорд у ті роки відкрив ядро атома і починав дослідження природи радіоактивності, мало і наукове, і, як виявилось пізніше, прикладне, а отже, історичне значення для всіх людей на нашій планеті, і, без всякого перебільшення, змінило наступну історію. Але не менш або навіть більш важливо, що зміна уявлень, обумовлена згаданими науковими відкриттями, мала революційнізує культурне значення. Розуміння радіоактивності дозволило пояснити, чому ядра як Землі, так і Сонця можуть бути гарячими до нашого часу після мільйонів років існування і вигорання. Це розуміння усунуло наукове заперечування того, що багато геологів вважали вік Сонячної системи дуже великим. Після цього християни і іудеї були, в свою чергу, вимушені або відступити від віри в буквальну істину Біблії, або відмовитися від інтелектуальної недоречності. Це був лише один крок у послідовності розвитку від Галілео Галілея, через Ісаака Ньютона і Чарльза Дарвіна до сучасного, якому час від часу вдається послаблювати все ще неприступні основи релігійного догматизму. І це надзвичайно суттєво для наукового світогляду, без якого важко, а може й неможливо, увести майбутнє. Проте доволі заглянути в будь-яку газету або подивитися ТБ, як починаєш розуміти, що необхідна просвітницька робота є далекою від свого завершення.

Тому остання і головна порада: *займайтесь наукою!*

Це робота, яка прикрашає світ і від якої вчені можуть відчувати справжню гордість і насолоду, усвідомлюючи себе суб'єктами неперервного цивілізаційно-історичного процесу.

В.М.Локтєв,
академік НАН України,
зав. кафедрою загальної і
теоретичної фізики ФМФ
Від редакції: В.М.Локтєв є нашим постійним автором. Його матеріали вирізняються науковою глибиною та різноманітністю тем. Нещодавно Вадим Михайлович відсвяткував свій день народження. Щиро вітаємо та зичимо творчого довголіття!

ВІДЕНСЬКИЙ БАЛ У КПІ

13 травня в КПІ відбулась подія, про яку в нашому університеті мріяли вже давно, подія, задум якої не один рік витав над вежами першого корпусу, а був здійснений студмістечком Київського політехнічного – це Віденський бал.

Точніше, перший у КПІ Віденський бал відбувся в гуртожитку № 16, і коли студентська рада цього гуртожитку виступила з ідеєю проведення такого свята для всіх гуртожитків, дирекція Студмістечка з радістю підтримала це починання.

Малий зал ЦКМ перетворився на величну бальну залу, до якої було запрошено гостей свята – студентів та співробітників НТУУ «КПІ». Дівчата у вечірніх сукнях і хлопці в костюмах перетворювали вечір на справжню казку.

Ведучі свята Оксана Наумчук та Денис Красовський ознайомили присутніх з історією та традиціями Віденського балу, розповіли, як під час цього заходу відбувався дебют юнаків та юнок, що передбачав виконання різних танців. На балу в Київському Політехнічному дебютувало вісім пар. Із захопленням глядачі аплодували танцюристам, коли вони виконували запальну румбу, пристрасний пасадобль та легкий, майже повітряний вальс. Оцінювало майстерність та артистичність пар компетентне журі у складі викладачів танців

ЦКМ КПІ та Королеви КПІ-2010 Ірини Науменко. Кожна пара була незрівняною, тож оплески глядачів довго не вщухали після кожного конкурсного виступу. Журі розподілило танцюристів у різних номінаціях таким чином:

Найекстравагантніша пара – Тетяна Станішевська та Євгеній Дем'янчук.
Найелегантніша пара – Інна Білецька та Сергій Неймін.

Найгармонійніша пара – Катерина Немченко та Сергій Цвіль.

Найартистичніша пара – Євгенія Субина та Павло Гадзевич.

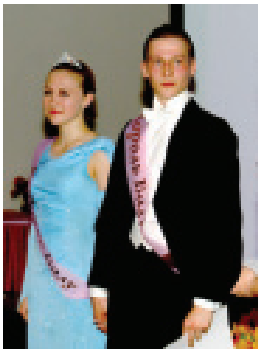
Харизматична пара (III місце) – Ольга Ігнатенко та Дмитро Коломієць.

Найтехнічніша пара (II місце) – Валерія Черноус та Дмитро Борисенко.

Віртуози танцю (I місце) – Оксана Пецькова та Микола Масник.

Після конкурсної програми глядачі обрали Короля та Королеву балу – ними стала пара Оксана Сюткіна та Артем Сологуб.

Однак Віденський бал – захід не лише танцювального характеру, на святі звучали пісенні виступи гурту «Шовкопряди», інших виконавців, а чарівна ведуча запрошувала до спілкування учасників та гостей свята –

у залі панувала атмосфера витонченого аристократичного свята.

Наприкінці балу звучали подяки всім учасникам та гостям свята, а також ідейним натхненникам – студентській раді гуртожитку №16, зокрема Олександром Мидловцю та Аллі Коломіс, і головним організаторам – дирекції студмістечка, зокрема заступнику директора М.М.Стасен-

ко та соціальним працівникам-вихователям Т.І.Хвостенко і А.Л.Гончарук. Розпочинався Віденський бал із символічного перерізання червоної стрічки, яка залишилась на згадку про перший Віденський бал у КПІ, як залишиться про нього найяскравіші, найприємніші спогади в гостей цього свята.

Валерія Добришечір

Написано душею, закоханою в море

У видавництві «Просвіта» вийшла друком пригодницька трилогія «Фарватери долі», написана доцентом кафедри автоматизації хімічних виробництв ІХФ Михайлом Лукіноюком.

Як зазначає у своїй передмові Перший Командувач ВМС України віце-адмірал Борис Кожин, автор, який досконало знає всі тонкощі як військової служби взагалі, так і корабельної служби та флотських традицій, ретельно виписав багато цікавих образів флотських офіцерів, мічманів, старшин, матросів, однак поступово повноцінним персонажем трилогії стає й саме море – автор описує його в різних станах, у різні пори року, в різний час доби. Такі ж мальовничі й точні, наче виписані «з натури», описи характерних краєвидів Севастополя – мальовничих бухт і сопок, велелюдних вулиць і площ, знаменитих історичних місць, а також інших місдин, куди доля закидала головного героя трилогії: Заполяр'я, Сибіру, Іраку – і, звісно, рідної Буковини, зокрема Чернівців.

Попри очевидне власне серйозне та відповідальне ставлення автора до вимог служби, сторінки трилогії густо пересипані жартівливістю, веселою іронією, і не менш ясно – добірною часткою самоіронії, що додатково посилює інтерес читачів до описуваних подій.

Тож для загальної оцінки цієї великої (704 с.) праці цілком слушними видаються слова одного з персонажів трилогії, бувало у бувальцях боцмана зі старенької торпедної «сімки»: «... так не навчився писати, хоч би скінчив не один, а навіть два Лігінституту, так про флот може написати лише той, хто сам пройшов сувору школу корабельної служби, бо таке пишеться не рукою, не розумом – душею».

Книгу можна придбати в книгарнях ВПК «Політехніка» (корп. 1, 8 і 15).

М.Петренко

Художники політехнічного інституту

У ВПІ зростають справжні майстри Її Величності Книги. Навчаючись на спеціальності «Графіка», студенти знайомляться з усіма тонкощами художньо-технічного оформлення друкованої продукції, самостійно добирають матеріали для майбутніх видань, малюють ілюстрації, розміщують полоси набору, верстають.

«У нас взагалі немає жодної технічної дисципліни, – хизується студентка-графік Марія Кукіль. – Усі предмети творчі. Це і «Композиція видання», і «Мистецтво шрифту», «Web-дизайн», «Живопис», «Рисунок», «Історія мистецтв», «Історія книжкового мистецтва» тощо». Серед викладачів є заслужені та народні художники України, у яких мріє повчитись чи не кожен із нас. Це Оксана Вадимівна Одайник, Юрій Володимирович Пшеничний (заслужені художники). Серед народних – Василь Свєдокимович Перевальський, Володимир Михайлович Іванов-Ахметов.

Курсова робота як узагальнення вивченого полягає у створенні повноцінної книги від початку до кінця. Викладачі усе радять робити ніби на замовлення, як у справжньому видавництві. Тому студенти працюють наполегливо, адже книга слугуватиме потім багато років. Спочатку визначаються з темою. Далі добирають матеріал: текст, фотографії, карти, схеми, роблять власні ілюстрації. Перш ніж взятися за практичне втілення задуму, необхідно досконало вивчити тему і тільки тоді створювати макет. В останню чергу, враховуючи правила проекту-

Обкладинка книги Катерини Костюченко

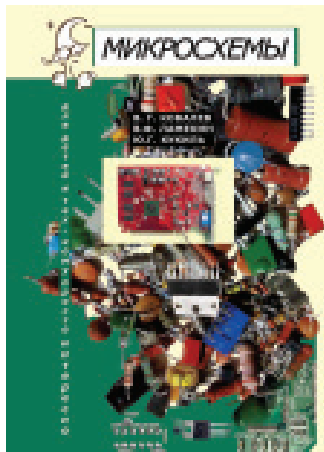
зустрінеш десь у книгарні чи в бібліотеці, хіба що в наших студентів.

Найбільш плідно графіки працюють над створенням обкладинки. Це елемент, на який найбільше звертають увагу, і часто саме від нього залежить подальша доля книги. Це добре розуміє студентка другого курсу Олександра Малащенко. Одна з її робіт – збірка поезій Володимира Маяковського – приємно подивувала не лише студентів, а й самих викладачів. Обкладинка, шмуцтитул і колонтитули її видання розповідали не тільки про зміст, а й про зовнішню форму віршів поета. За допомогою геометричних фігур, зокрема чотирикутників, студентка відтворила звернення письменника до кубізму.

Без комп'ютерних програм в епоху електротехніки більшість студентів роботи не уявляє. Та трапляються й такі, хто досі все робить вручну – у цьому ніхто не обмежує.

Викладачі та студенти творчої спеціальності часто беруть участь у міжнародних і галузевих виставках, де всі очі мають можливість на власні очі побачити всю красу та довершеність виконаних плідно працюючи.

Анюта Камонгар

Обкладинка книги Марії Кукіль

Першість з легкоатлетичного кросу

Кросовий біг є самостійним видом легкоатлетичних змагань, який досить поширений як у нашій країні, так і за кордоном. Важко знайти людину, яка хоч раз у житті не була учасником легкоатлетичного кросу. Особливістю кросового бігу є те, що він проводиться на свіжому повітрі, в парках, і тому це найкращий засіб підвищення загальної працездатності. Кросовий біг – це масовий вид легкої атлетики, найдоступніший, і тому він користується великою популярністю серед молоді та людей похилого віку.

28 квітня 2010 року була проведена першість НТУУ «КПІ» з легкоатлетичного кросу. Сонячна погода сприяла доброму настрою учасників та успішному проведенню змагань. На святкове відкриття прийшли представники 24 факультетів та інститутів НТУУ «КПІ», на старт вийшли понад 150 студентів.

Дівчата змагались на дистанції 1000 м, хлопці – 2000 м. Найкращий результат серед дівчат – 3.36,0 показала студентка ФММ Олена Федорова. Дру-

ге місце посіла студентка ІПСА Ольга Крива з результатом 3.52,0. Третьою стала студентка факультету лінгвістики Поліна Дубовик з результатом 3.57,0. Серед юнаків на дистанції 2000 м найкращий результат – 6.12,0 показав курсант ІС331 Валерій Жукович. Друге місце посів студент ФЕЛ Андрій Шевцов з результатом 6.13,0. На третьому місці опинився курсант ВІТІ з результатом 6.18,0 Віталій Чорний. За підсумками командного заліку перше

місце виборолла команда ВІТІ, друге – ІС331, третє – ТЕФ.

Особливістю цього річного змагань було те, що склад учасників був доволі рівний за своєю підготовленістю, і це відбилося на високій щільності результатів.

Вітаємо переможців та призерів змагань, бажаємо успіхів у навчанні та подальших спортивних досягнень!

Н.М.Прус, С.М.Ускова, ст. викладачі кафедри спортивного вдосконалення

Національний технічний університет України «КПІ» Український інститут інформаційних технологій в освіті

Літні курси для школярів: «Комп'ютерна грамотність»

Школярі відкриють для себе світ інформаційних технологій, навчаться ефективної роботи в Інтернеті, поглиблять вміння використовувати комп'ютер у навчанні та дозвіллі.

Приймаються діти віком від 12 років. Батькам надається можливість бути присутніми на заняттях. Початок навчання груп 7 червня, 21 червня, 6 липня та 18 липня 2010 року. Заняття проводяться у приміщенні Українського інституту інформаційних технологій в освіті НТУУ «КПІ», м. Київ, просп. Перемоги, 37, корпус 1, кімн. 258.

Тривалість навчання: 2 тижні (понеділок-п'ятниця). Час занять: 10.00-13.00. Вартість навчання: 450 грн. Для дітей та онуків співробітників НТУУ «КПІ» вартість навчання – 350 грн.

Реєстрація слухачів на навчання проводиться за адресою: м. Київ, просп. Перемоги, 37, корпус 1, енергокрило, офіс 40, кімн. 1. Оплата здійснюється до початку навчання за наданими реквізитами.

Довідки за телефоном: (044)454-99-63

Контактні особи: Чуприна Маргарита Олександрівна chuprina@udec.ntu-kpi.kiev.ua

Логінова Світлана Володимирівна lana@udec.ntu-kpi.kiev.ua

Кресан Тетяна Василівна kresan@uiite.org

«КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІК»

газета Національного технічного університету України

«Київський політехнічний інститут»

☎ 03056, Київ-56
проспект Перемоги, 37
корпус № 1, кімната № 221
✉ gazeta@users.ntu-kpi.kiev.ua
гол. ред. 406-85-95; ред. 454-99-29

Головний редактор
В.В.ЯНКОВИЙ

Провідний редактор
В.М.ІГНАТОВИЧ

Провідний редактор
Н.Є.ЛІБЕРТ

Дизайн та комп'ютерна верстка
Л.М.КОТОВСЬКА

Комп'ютерний набір
О.В.НЕСТЕРЕНКО

Коректор
О.А.КІЛІХЕВИЧ

Реєстраційне свідоцтво Кі-130
від 21. 11. 1995 р.
Друкарня ТОВ «АТОПОЛ-інк»,
м. Київ, бульвар Лепсе, 4
Тираж 2000

Відповідальність за достовірність інформації несуть автори.
Позиція редакції не завжди збігається з авторською.